

Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinde Uygulanan Modüler Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

**Cihan SEÇİLMİŞ¹
Kurban ÜNLÜÖNEN²**

ÖZET

Bu araştırmada, Mesleki ve Teknik Eğitimi Güçlendirme Projesi kapsamında tüm meslek liselerinde uygulamaya konulan yeterliliğe dayalı modüler öğretim programlarının amaçlarına uygun bir biçimde uygulanabilirliği, otelcilik ve turizm meslek liselerindeki uygulamalar bazında değerlendirilmiştir. Araştırma, öğretmenler üzerinde anket tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Öğretmenler üzerinde gerçekleştirilen araştırmanın evrenini otelcilik ve turizm meslek liselerinde görev yapan turizm meslek dersleri öğretmenlerinden oluşmaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgular, modüler öğretim programlarında ve programların uygulanmasında bazı problemlerin olduğunu göstermektedir. Öğretmenler hazırlanan programlardaki tanımlamaların, içeriklerin ve amaçların gerekli yeterlikleri kazandıracak nitelikte olduğunu düşünürken, okullarındaki fiziki donanımın modüler öğretimin uygulaması için yeterli olmadığı görüşündedirler. Sonuçta araştırmadan elde edilen bulgulara göre, yeni uygulamaya konulan programların eksikliklerini gidermeye yönelik bir takım öneriler sunulmuştur.

ANAHTAR KELİMELEER: Meslek eğitim, turizm eğitimi, modüler öğretim sistemi, MEGEP

Evaluation Of Teacher' Ideas On Modular Education Used At Anatolian Hotel And Tourism Vocational High Schools

ABSTRACT

In this study, the applicability in compliance to its goals, of the proficiency based modular curriculums that has been put into practice throughout all vocational high schools according to the Strengthening Vocational and Technical Education Project, has been evaluated regarding the execution in hospitality and tourism vocational high schools. The

¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (Araş. Gör. Dr.)
Tel: 222 239 37 50 – 1133 E-mail: csecilmis@ogu.edu.tr
² Gazi üniversitesi (Prof. Dr)
Tel: 312 485 14 60 E-mail: kurban@gazi.edu.tr

research was conducted using surveys applied to teachers. The population of the surveys on the teachers consists of tourism vocational course teachers in hospitality and tourism vocational high schools.

Results reveal that there exists problems with modular curriculums and their applications. Teachers think that definitions, content and aims in the prepared curriculum was adequate to provide the required proficiency levels. In conclusion, some suggestions as to rid the modular education system of its current defects were presented.

KEYWORDS: Vocational education, tourism education, modular instructional system, SVET

GİRİŞ

Son yıllarda Türkiye, uluslararası standartlarda iş gücü yetiştirmek ve bu iş gücünün istihdamını artırmak için mesleki ve teknik eğitim sistemini yenilemeye çaba harcamaktadır. Diğer ülkelere paralel olarak artan uluslararası rekabet, teknolojik ilerlemeler, bazı sektörlerdeki bilgi ve uzmanlık farklarının açılması Türkiye’de de yenilenme çabalarını teşvik etmiştir. 1980’li yıllar ülkelerin korumacı ticaret, endüstri, finansal ve piyasa politikalarını kaldırarak genişleyen dünya ekonomisine katılma çabalarına sahne olmuştur (Zornitski, 1991; Swigant, 1995; Keep ve Mayhew, 1997; Heraty ve Morley, 1998). Gelişen ve yenilenen imalat teknolojileri ve yönetim metotları modern endüstrilerin yapılarında ciddi değişimlere neden olarak mesleki ve teknik eğitim sisteminin değişmesinde önemli rol oynamışlardır. Bu değişimlerin, yalnızca toplumun ihtiyaçlarını değiştirmesi değil, aynı zamanda bireyleri ve işverenleri eğitim yatırımlarına teşvik etmesi de beklenir (Middleton ve Ziderman, 1997, s. 8-10).

Mesleki eğitim politikaları, ulusal hedeflere ve ekonomik büyümenin başarısına bağlıdır. Bu politikalar geçmiş başarıya ya da başarısızlığa ve gelecekteki beklentilere göre şekillenmektedir. Eğitim ve ekonomik büyüme arasında basit bir neden sonuç ilişkisine dayanmayan güçlü istatistikî bir ilişki vardır. Üretim sürecinin bir girdisi olarak eğitim, iktisadi kalkınmaya katkı sağladığı gibi, bireylerin davranışlarını da olumlu yönde geliştirerek kalkınma sürecinde sosyal ve politik açıdan önemli etkiler sağlamaktadır. Hiçbir siyasal sistem eğitim hizmetlerinin tedarikinde, kalite, esneklik, uygulanabilirlik ve piyasanın şartlarını göz önüne almadan eğitim hizmetlerini sürdürmez (Sung , 1998 s.75; Kruger ve Lindahl, 2001, s.1107).

Meslek eğitim; belli bir amaca yönelik planlı ve kasıtlı bir değiştirme süreci olduğundan, meslek eğitim programları sistemli bir yaklaşımla ele alınıp gerçekleştirilmelidir. Ayrıca konu alanlarıyla ve öğrenme psikolojisi ile ilgili bilimsel gelişmelerin süreklilik göstermesi, bunun yanında öğrencilerin ve onların etkileşimde bulunduğu sosyal, ekonomik ve teknolojik yapının yıldan yıla değişmesi nedeniyle programların sürekli olarak geliştirilmesi bir zorunluluktur (Tan ve Erdoğan, 2004, s.15-16).

Bilim, teknoloji ve iletişim alanlarındaki hızlı gelişmeler, program geliştirme çalışmalarının sürekli olmasını gerektirmektedir. Eğitim programını oluşturan öğeler, nitelik ve nicelik açısından sürekli değiştiğinden, eğitim programları da sürekli bir değişim içinde olmalıdır (Sönmez, 2005, s.38).

Türkiye’de bu doğrultuda Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) 2004-2005 eğitim ve öğretim yılından itibaren 145 pilot okulda uygulanmaya başlanmıştır. Proje ile mesleki ve teknik eğitim sisteminde baştan sona yeniden yapılanmaya gidilmiştir (Altın, 2008, s.163).

MEGEP; millî eğitim sisteminde uygulanan yüksek bütçeli, uzun süreli, sektör ve sosyal ortaklar açısından geniş katılımın sağlandığı projelerden biridir. Bu proje çerçevesinde, özellikle mesleki ve teknik eğitim programlarının hazırlanmasında ülke çapında ve oldukça geniş kapsamlı sektör analizleri yapılmış, başta değişik sektörlerden olmak üzere ilgili birçok kurum ve kuruluşun temsilcileri çalışmaların her aşamasına aktif olarak katılmışlardır.

Ortaöğretimde Turizm Eğitimi Uygulamaları

Mesleki turizm eğitimi turizm işletmelerinin ihtiyaç duyduğu teorik, pratik bilgi ve becerilere sahip, üretken ve dinamik personel yetiştirmek amacıyla uygulama ve verimlilik anlayışıyla bilimsel olarak yapılan eğitim biçimidir (Hacıoğlu vd., 2008, s.11). Mesleki turizm eğitimi, turizm işletmecilerinin hizmet kalitesi, müşteri memnuniyeti, verimlilik, kârlılık vb. amaçlarını gerçekleştirmede üzerinde önemle durmaya başladıkları bir olgu hâline gelmiştir. Bu durum günümüzün modern işletmecilik anlayışının hedeflerine ancak yeterli seviyede eğitilmiş iş gücü ile ulaşabileceği gerçeğinin, turizm işletmelerince algılanmaya başlandığını ortaya koymaktadır (Görkem, 2004, s.7; Sezgin, 2001, s.133-135).

Ülkemizde turizm eğitiminin temel amacı, makro düzeyde sektörün eleman ihtiyacının karşılanmasıdır. Turizm eğitimi bu temel hedefi amaçlarken eğitimin önemini çeşitli konularda ortaya çıkarmaktadır. Turizm eğitimi sektöre yeterli eleman sağlamak zorundadır. Nitelikli eleman yetiştirmek için de nitelikli eğitim gereklidir. Ayrıca turizmde eğitim, yalnızca işletmelerde çalışan personel için gerekli değil aynı zamanda turizm alanında planlama ve politika konularında karar veren kişiler ve bu konularda araştırma yapacak akademisyenlerin yetiştirilmesi açısından da gereklidir (İçöz, 1994, s.84).

Turizm sektörü, hızlı değişen pazar yapısı ve artan rekabet koşulları nedeni ile sürekli bir gelişim içindedir. Bu özellikleri nedeni ile turizm sektörü, stratejik konumda bacasız sanayi olarak ülkelerin yakın ilgisini çekmekte ve bu sektör için devletler tarafından özel planlamalar yapılmaktadır. Özellikle hızla küreselleşmekte olan bu sektörde rekabet büyük yoğunluk kazanmakta ülkeler bu sektörün korunması ve rekabet gücünün geliştirilmesi için özel politikalar uygulamaktadır.

Bu politikaların başında turizm eğitiminin çağın şartlarına uygun, istenilen düzeye çıkarılması yer almaktadır. Meslek eğitimin yeniden yapılandırılması kapsamında uygulamaya konulan yeterliliğe dayalı modüler öğretim programları da meslek eğitimi ve dolayısıyla turizm eğitiminin dünya standartlarına kavuşmasını amaçlamaktadır.

Modüler öğretim programları kapsamında otelcilik ve turizm meslek liselerinde uygulanan turizm eğitimi 3 alan ve 12 dalda yapılmaktadır. Bunlar (MEGEP, 2008);

Konaklama ve Seyahat Hizmetleri Alanı: Konaklama ve seyahat hizmetleri alanı altında yer alan dalların yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Konaklama ve seyahat hizmetleri alanı altında yer alan mesleklerde sektörün ihtiyaçları, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gerekli olan mesleki yeterlikleri kazanmış, nitelikli meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır. Konaklama ve seyahat hizmetleri alanının altında ön büro elemanı dalı, kat hizmetleri elemanı dalı, operasyon elemanı dalı ve rezervasyon elemanı dalı yer almaktadır.

Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanı: Yiyecek içecek hizmetleri alanı altında yer alan dalların yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Yiyecek içecek hizmetleri alanı altında yer alan mesleklerde, sektörün ihtiyaçları ve hizmet sektöründeki gelişmeler doğrultusunda, mesleki yeterlikleri kazanmış nitelikli meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır. Yiyecek içecek hizmetleri alanı altında mutfak dalı, pastacılık dalı, servis dalı, bar dalı ve host- hosteslik dalı yer almaktadır.

Eğlence Hizmetleri Alanı: Eğlence Hizmetleri alanı altında yer alan dalların yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Eğlence Hizmetleri alanı altında yer alan mesleklerde sektörün ihtiyaçları, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gerekli olan mesleki yeterlikleri kazanmış nitelikli meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır. Eğlence hizmetleri alanı altında animatörlük ve çocuk animatörlüğü dalları bulunmaktadır.

Turizm eğitimi altındaki alanların öğretim programlarıyla alan ve dallar ile ilgili temel bilgi ve becerileri kazandırmanın yanı sıra yeniliğe ve değişime uyum sağlayabilen, çevresindeki insanlarla sağlıklı iletişim kurabilen, hedeflerini belirleyip bunlara ulaşmak için girişimlerde bulunabilen, yaratıcı, eleştiriye açık ve mesleki yeterliklere sahip bireyler yetiştirilmesi hedeflenmiştir.

Alanda yer alan tüm dallara yönelik ortak yeterlikleri kazandıran dersler ağırlıklı olarak 10 ve 11. sınıfta verilmektedir. 12. sınıfta diplomaya götüren dala ait yeterlikleri içeren dersler yer almaktadır. 10. sınıfın sonunda, bölgesel ve sektörel ihtiyaçlar, okulun donanımı, öğretmen ve fizikî kapasitesi ile öğrencilerin mesleki yeterlikleri de dikkate alınarak dal seçimi yapılır.

Öğrencilerin alan ve dal seçimlerinde bölgesel istihdam olanakları da dikkate alınır (MEGEP, 2006, s.15).

Her okul sektör beklentilerini, değişen koşulları ve mesleklerin gelişimini programa yansıtabilir. 10. sınıfta alan ortak dersleri içerisinde tüm dallar ile ilgili modüllerin yer aldığı derste öncelikle okulda açılacak dallara özgü modüller uygulanabilir. Gerekliğinde 11 ve 12. sınıfta mesleğe özgü dersler, modüller ve modül içerikleri değiştirilip geliştirilebilir. Bu değişiklikler koordinatör öğretmen, zümre öğretmenleri ve sektörden meslek elemanları ile iş birliği içinde yapılır. Program geniş tabanlı ve modüler yapıda düzenlendiğinden, Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği çerçevesinde yatay ve dikey geçişlere olanak sağlanır. Alan/dalda sertifika, belge ve diplomaya götüren tüm programlar ve dallar arasında geçiş yapılabilir. Diploma almaya hak kazanan öğrenci, eğlence hizmetleri alanının devamı niteliğindeki programların veya bu alana en yakın programların uygulandığı meslek yüksek okuluna ya da diğer yüksek öğrenim kurumlarını sınav sonuçlarına göre tercih edebilir (Yaşar, 2007, s.3).

Haftalık ders çizelgelerinde ortak dersler, alan/dal dersleri ve seçmeli dersler belirtilmiştir. Alan/dal dersleri modüllerden oluşmaktadır. Bu derslerdeki her modülün içeriğini öğrencilere kazandırmak için tasarlanan toplam öğrenme süresi 40 saat olarak planlanmıştır. Bu süre öğretmen rehberliğinde ve öğrencinin kendi kendine çalışacağı süreleri kapsamaktadır (MEGEP, 2006, s.15).

Mezun olan öğrenciye alanda diploma verilir. Öğrencinin seçtiği dal ile ilgili aldığı tüm dersler ve modüller diploma ekinde belirtilir. Öğrenciye, programdan ayrıldığında veya mezun olduğunda, kazandığı yeterlikleri gösteren ve bir yaygın mesleki ve teknik eğitim programı ile aynı yeterlikleri kazanan kişilere eş değer belge verilir. Öğrencinin kazandığı mesleki yeterlikler sertifikaya yönelik belgelendirmelerde değerlendirilir (Sert, 2007, s.117).

Programlar, uluslararası meslek sınıflandırması doğrultusunda meslek standartları, eğitim standartları ve mesleklerin yeterliklerine göre hazırlanmıştır. Uygulamada bu standartlar ve yeterlikler sürekli dikkate alınmalıdır. Çerçeve öğretim programları ve program kitaplarında, haftalık ders çizelgeleri, dersler ve modüllerin içerikleri ile uygulamaya ilişkin açıklamalar ayrıntılı olarak verilmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı

Mesleki ve Teknik Eğitimi Güçlendirme Projesi kapsamında uygulamaya konulan programların amaçlarına uygun biçimde uygulanıp uygulanmadığını tespit etmek ve çıkan sonuçlara göre programın gözden geçirilmesi, daha iyi bir turizm eğitimi için gereklidir. Bu çalışmada amaç "Anadolu otelcilik ve turizm meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin modüler öğretim programlarını değerlendirmeleri arasında fark var mıdır?" sorusuna cevap aramaktır.

Yeterliliğe dayalı modüler öğretim programlarına ilişkin daha önce yapılan çalışmalar (Yaşar, 2007; Taşpınar, 1997; Sert, 2007; Özdemir, 2007) yüzeysel olarak öğretim programının sonuçlarının değerlendirilmesine yönelik olarak ve belli bir alan temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada programın her aşaması ayrıntılı analizlere tabi tutulduğundan başarılı ya da başarısız yönler daha spesifik olarak tespit edilebilmiştir. Elde edilen bulgular da programın revize edilmesine katkı sağlayacaktır.

Araştırmada, modüler öğretim programlarının turizm eğitimi içerisinde yer alan Konaklama ve Seyahat Hizmetleri Alanı, Yiyecek-İçecek Hizmetleri Alanı ve Eğlence Hizmetleri alanında uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırmanın sonuçları, bir ölçüde modüler öğretim yaklaşımıyla hazırlanmış olan diğer alanlardaki meslek dersleri programlarının modüler öğretim yaklaşımına göre eksik ve aksak kalmış yönlerinin araştırılması gereğine dikkat çekeceği gibi, bu tür araştırmaların yapılmasında ve bu programların değerlendirilmesine de katkı sağlayabilir. Ayrıca çalışma, turizm eğitiminin daha iyi bir seviyeye getirilmesi için yapılacak başka araştırmalara da kaynaklık edebilir. Bunun dışında bulgular, Milli Eğitim Bakanlığınca yürütülen bazı çalışmalara ve modüler öğretim yaklaşımıyla yeni programların hazırlanması aşamasında da yardımcı veri olarak kullanılabilir.

Çalışmanın Evreni

Çalışmanın evreni, Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğüne bağlı Anadolu otelcilik ve turizm meslek liselerinde görev yapan turizm meslek dersleri öğretmenleridir. Araştırmanın evreni, 2008–2009 eğitim-öğretim döneminde Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğünden alınan istatistiklere göre 626'dır. Buna göre formüldeki rakamlar yerlerine yerleştirildiğinde evreni temsil edecek sayının en az 238 olması gerekmektedir. Cevaplanan ve değerlendirmeye tabi tutulan anket sayısı 243'tür. Formülündeki sonuca göre bu değer evreni temsil edebilecek yeterliliktedir.

$$n = \frac{N \cdot z^2 \cdot p \cdot q}{N \cdot d^2 + z^2 \cdot p \cdot q} = \frac{626 \cdot (1,96)^2 \cdot (0,50 \times 0,50)}{626 \cdot (0,05)^2 + (1,96)^2 \cdot (0,50 \times 0,50)} = 238 \text{ birey}$$

Verilerin Toplanması ve Analizi

Pilot çalışma için yüz yüze ve mail yoluyla 78 anket uygulanmıştır. Pilot çalışma sonrasında, gelen öneriler doğrultusunda iki sorunun ifade şekli daha açık hâle getirilerek değiştirilmiştir. Anket soruları Alpha (Cronbach) yöntemi kullanılarak güvenilirlik testine tabi tutulmuştur. Bu testin sonucuna göre Alpha değeri 0,97 olarak tespit edilmiştir. Anket sorularının güvenilirlik düzeyi yeterli bulunduktan sonra öğretmenlere yönelik araştırma yapılmaya başlanmıştır. Araştırma Mart – Haziran 2009 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Anket formu okul müdürlerine tüm okuldaki turizm meslek dersleri öğretmenlerine yaptırılmak üzere dağıtılmıştır. Ankete dayalı olarak elde edilen verilerin analiz edilmesinde frekans dağılımları ve ortalamalar alınmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılanların modüler eğitim sistemiyle ilgili “İş piyasasında verimliliğin artması için uygun insan kaynaklarının oluşturulmasına hizmet etmektedir.” ifadesine en yüksek katılım % 37,5 ile kısmen katılıyorum, % 37,4 ile çok katılıyorum ifadelerinde toplanmaktadır. İfadeye katılım düzeylerinin ortalamasının 3,30 olduğu görülmektedir. Modüler eğitim programları iş gücü ihtiyaç analizleri yapılarak oluşturulmuştur. Bunun için teknolojik gelişmeler, bugünkü istihdam durumu, gelecekteki işe yerleştirme talebi ve arz durumu, değişen nüfus durumları, maliyet analizleri vb. konulara ilişkin veriler kullanılarak program geliştirilmiştir. Ancak okulların sektörle ilişkilerinin zayıf olması ve alan ve dallar belirlenirken iş piyasasını yeterince tahlil etmemeleri uygulamada bazı sıkıntılar oluşturmaktadır.

Tablo 1. *MEGEP Kapsamında Hazırlanan Modüler Öğretim Programlarının*

İfade	Hiç Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Çok Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		A.O.	S.S.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
İş piyasasında verimliliğin artması için uygun insan kaynaklarının oluşturulmasına hizmet etmektedir.	17	7,0	23	9,5	92	37,5	91	37,4	20	8,2	3,30	0,995
Esnek bir yapıya sahiptir.	11	4,5	36	14,8	83	34,2	85	35,0	28	11,5	3,34	1,014
Yatay ve dikey geçişlere imkân tanımaktadır.	15	6,2	87	35,8	87	35,8	71	29,2	30	12,3	3,25	1,067
Öğretimde bilgi işlem teknolojilerinin ve bireysel öğretim yöntemlerinin kullanılmasına imkân tanımaktadır	12	4,9	34	14	63	25,9	93	38,3	41	16,9	3,48	1,081
Mesleki eğitim programları yerel ihtiyaçlara cevap verebilecek bir yapıya sahiptir.	15	6,2	35	14,4	86	35,4	83	34,2	24	9,9	3,27	1,029

Genel Olarak Değerlendirilmesi

Araştırmaya katılanların modüler eğitim sistemiyle ilgili “esnek bir yapıya sahiptir” ifadesine katılım düzeylerinin ortalamasının 3,34 olduğu görülmektedir.

Katılanların %19,2 'si "Hiç Katılmıyorum" veya "Az Katılıyorum" şeklinde cevap vererek bu ifadeye ortalamanın altında bir katılım düzeyinde olduklarını belirtmişlerdir. Modüler öğretim programlarında hem öğrencilere hem de öğretmenlere çeşitli esneklikler sağlanabilmektedir. Öğrencilere alan ve dal programları arasında esnek geçişler ve programı tamamlamadan sertifika alabilme gibi esneklikler sunarken, öğretmenlere de içerik, sunum ve izlenecek yollar konusunda esneklikler sağlamaktadır. Programlar esnek bir yapıda olmasına rağmen okulların yeterli alt yapılarının olmayışı, öğretmenlerin geleneksel yöntemlerden vazgeçememeleri, mevzuattaki bazı eksikler ve sektörün ilgisizliği gibi nedenlerden dolayı uygulamada sorunlar yaşanabilmektedir.

Modüler eğitim sistemine ilişkin "yatay ve dikey geçişlere imkân tanımaktadır" ifadesine katılım düzeylerinin ortalaması 3,25'tir. Bu ortalama diğer ifadelerle nazaran düşük sayılabilecek bir düzeyde olmakla birlikte orta düzeyde bir katılımın olduğu da söylenebilir. İfadeye ortalamanın altında katılanların oranı % 42 olarak gerçekleşmiştir. Bunun nedeni Mesleki Eğitim Kanunu, Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği, Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği, Öğrenci Nakil ve Geçiş Yönergesi gibi konu ile ilgili mevzuattaki eksiklikler ve okullardaki yönetici ve öğretmenlerin konuya yaklaşımları olabilir.

Katılımcıların "öğretimde bilgi işlem teknolojilerinin ve bireysel öğretim yöntemlerinin kullanılmasına imkân tanımaktadır" ifadesine katılım düzeylerinin 3,48 olduğu görülmektedir. Bu ortalamanın tablodaki diğer ifadeye göre daha yüksek olmasının sebebi okullardaki bilgi teknolojileri kullanımının yaygınlaşması ve öğrencilere bireysel çalışma olanaklarını sunması olarak yorumlanabilir. Çeşitli fiziki ve donanım eksikleri bu ifadeye katılım oranını düşürmüş olabilir.

"Mesleki eğitim programları yerel ihtiyaçlara cevap verebilecek bir yapıya sahiptir" ifadesine en yüksek katılım % 35,4 ile kısmen katılıyorum ve % 34,2 ile çok katılıyorum ifadelerinde toplanmaktadır. İfadeye genel katılım düzeyi 3,27'dir. İfadeye ortalamanın altında katılanların oranı % 20,6 olarak görülmektedir. İfadeye ortalamanın altında katılanların bulunduğu bölgedeki okul ve sektör iş birliğini sağlayamamaları olumsuz görüş bildirmelerine neden olmuş olabilir.

Tablo 2'de meslek alanına ait meslek profillerinin yer aldığı ve bu mesleki profillerin kazandırılmasına yönelik eğitsel süreç hakkında uygulayıcılara rehberlik eden çerçeve öğretim programlarına ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır. "Alan isimleri sektöre uygundur" ifadesine katılım düzeylerinin ortalamasının 4,04; "alan tanımları doğru ifade edilmiştir" ifadesine katılım düzeylerinin ortalamasının 3,98; "dal / meslek isimleri doğru ifade edilmiştir" ifadesine katılım düzeylerinin ortalamasının 4,00; "dal / meslek tanımları doğru ifade edilmiştir" ifadesine katılım düzeylerinin ortalamasının da 3,97 gibi yüksek oranlarda olması araştırmaya katılanların çerçeve öğretim

programlarındaki ifade ve tanımları doğru ve uygun bulduklarını göstermektedir. Bu durum program hazırlanırken okul ve sektörden gelen temsilcilerin birlikte çalışarak programı oluşturmalarından kaynaklanmış olabilir.

“Öğrencilerin giriş koşulları eğitim öğretim durum ve ortamları hakkında yeterli ve açık bilgiler yer almaktadır” ifadesine en yüksek katılım % 37,9 ile çok katılıyorum ve % 34,2 ile kısmen katılıyorum ifadelerinde toplanmaktadır. İfadeye katılım düzeylerinin ortalaması 3,57’dir. Katılım düzeyinin ortalamasının üzerinde olması giriş koşulları ve öğretim durum ve ortamları hakkında çerçeveye öğretim programında yeterince açıklama olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. MEGEP Kapsamında Hazırlanan Çerçeve Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi

İfade	Hiç Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Orta Düzeyde Katılıyorum		Çok Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		A.O.	S.S.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Alan isimleri sektöre uygundur.	0	0,0	19	7,8	45	18,5	45	18,5	92	37,9	4,04	0,937
Alan tanımları doğru ifade edilmiştir.	2	0,8	6	2,5	50	20,6	122	50,2	63	25,9	3,98	0,800
Dal / Meslek isimleri doğru ifade edilmiştir	2	0,8	9	3,7	56	23,0	97	39,9	79	32,5	4,00	0,884
Dal / Meslek tanımları doğru ifade edilmiştir.	0	0,0	6	2,5	61	25,1	110	45,3	66	27,2	3,97	0,789
Öğrencilerin giriş koşulları eğitim öğretim durum ve ortamları hakkında yeterli ve açık bilgiler yer almaktadır.	3	1,2	26	10,7	83	34,2	92	37,9	39	16,0	3,57	0,926
Öğretmenlerin kullanacakları ölçme ve değerlendirme araçları konusunda mevzuata uygun açıklamalar yer almaktadır.	16	6,6	38	15,6	89	36,6	69	28,4	31	12,8	3,25	1,075
Öğretmenlerin uygulayacakları yöntem ve teknikler konusunda mevzuata uygun açıklamalar yer almaktadır.	12	4,9	45	18,5	72	29,6	72	29,6	26	10,7	3,29	1,045

Haftalık ders çizelgelerinde yer alan ortak dersleri o alana ait ortak yeterlikleri kazandıracak niteliktedir.	3	1,2	37	15,2	80	32,9	80	32,9	80	32,9	3,51	0,993
Haftalık ders çizelgelerinde yer alan alan ortak derslerin süreleri yeterlidir.	14	5,8	12	4,9	59	24,3	91	37,4	67	27,6	3,76	1,087
Haftalık ders çizelgelerinde yer alan dal dersleri o dala ait yeterlikleri kazandıracak niteliktedir.	11	4,5	14	5,8	64	26,3	96	39,5	58	23,9	3,72	1,034
Programın uygulanmasına ilişkin yeterli açıklama vardır.	14	5,8	28	11,5	81	33,3	98	40,3	22	9,1	3,35	0,995
İş piyasasının istihdam edeceği bireylerin yeterliliklerini kazandıracak dersler yer almaktadır.	0	0,0	34	14,0	70	28,8	110	45,3	29	11,9	3,55	0,877
Dersler birbiriyle ilişkili modüllerden oluşturulmuştur.	25	10,3	15	6,2	59	24,3	113	46,5	31	12,8	3,45	1,117

Araştırmaya katılanların “öğretmenlerin kullanacakları ölçme ve değerlendirme araçları konusunda mevzuata uygun açıklamalar yer almaktadır” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,25; “öğretmenlerin uygulayacakları yöntem ve teknikler konusunda mevzuata uygun açıklamalar yer almaktadır” ifadesine katılım düzeyi ortalaması ise 3,29’dur. Bu değerler ortalamının üzerinde olmakla birlikte çerçeve öğretim programına ait en alt düzeyde katılım sağlanan iki ifadedir. Bunun nedeni çerçeve öğretim programında ölçme değerlendirme ve uygulanacak yöntem ve teknikler genel olarak yer almakta programın esnek yapısına uygun olarak bu konuların daha ziyade öğretmenlere bırakılması olabilir.

Haftalık ders çizelgelerine ait ifadelerle bakıldığında “haftalık ders çizelgelerindeki alan ortak dersleri o alana ait ortak yeterlikleri kazandıracak niteliktedir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,51’dir. “Haftalık ders çizelgelerindeki alan ortak derslerin süreleri yeterlidir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,76 ve “haftalık ders çizelgelerinde yer alan dal dersleri o dala ait yeterlikleri kazandıracak niteliktedir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması da 3,72’dir. Bu sonuçlar araştırmaya katılanların haftalık ders çizelgelerindeki alan ve dal ortak derslerinin ve sürelerinin ortak yeterlik kazandırmak için yeterli olduğunu düşündürmektedir.

Araştırmaya katılanların “programın uygulanmasına ilişkin yeterli açıklama vardır” ifadesine katılım düzeyi ortalaması da 3,35’tir. Bu tablodaki diğer ifadelerle göre katılım düzeyi daha düşüktür. Katılım düzeyinin düşük olması çerçeve öğretim programında anlatılan teorik bilgilerin uygulama esnasında yetersiz kalmasından kaynaklanmaktadır. Programın esnek olması da farklı uygulamaları beraberinde getirmekte ve çerçeve öğretim programında tüm uygulamalara ait örnekler bulunmamaktadır. Bu nedenle programın uygulanışı ile ilgili modüller öğretimi yaygınlaştırma eğitimleri yapılmakta burada uygulamada yaşanan sıkıntılar çözülmeye çalışılmaktadır.

Araştırmaya katılanların “iş piyasasının istihdam edeceği bireylerin yeterliliklerini kazandıracak dersler yer almaktadır” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,55’tir. Bu ifade ile ilgili sonuç programda yer alan derslerin sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikleri kazandıracak şekilde seçildiğini göstermektedir. “Dersler birbiriyle ilişkili modüllerden oluşturulmuştur” ifadesine en yüksek katılım % 46,5 ile çok katılıyorum ve % 24,3 ile kısmen katılıyorum ifadelerinde toplanmaktadır. İfadeye katılım düzeylerinin ortalaması 3,45’tir. Araştırmaya katılanlar dersleri oluşturan modüllerin birbiri ile ilişkili ve birbirini tamamlayan parçalar olduğunu düşünmektedir.

Tablo 3’e göre “mesleki yeterlik tablosunda yer alan meslek tanımları doğru ifade edilmiştir” ifadesine katılım düzeylerinin ortalamasının 3,79; “mesleki yeterlik tablolarında yer alan iş ve işlemler ilgili meslek için yeterlidir” ifadesine katılım düzeylerinin ortalamasının 3,66; “mesleki yeterlik tablolarında yer alan iş ve işlemler doğru ifade edilmiştir” ifadesine katılım düzeylerinin ortalamasının da 3,81 gibi ortalamasının üzerinde yüksek olması araştırmaya katılanların yeterlik tablolarındaki ifade ve tanımları uygun ve yeterli bulduklarını göstermektedir.

Ders bilgi formlarına ait ifadelerle bakıldığında “ders bilgi formlarında derslerin amacı ve tanımları doğru ifade edilmiştir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,79’dur. “Derste yer alan modüller bir birinin ön koşulu olacak ve anlamlı bir bütün olacak şekilde sıralanmıştır” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,44; “dersleri oluşturan modüller içerik olarak birbirini tamamlamaktadır” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,44 ve “ders bilgi formlarında yer alan yöntem teknikler, ortam ve donanım ölçme değerlendirmeye yönelik açıklamalar yeterlidir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması da 3,23’tür.

Bu sonuçlar, araştırmaya katılanların ders bilgi formlarındaki derslerin amaç ve tanımlarının uygun bir şekilde yapıldığını düşünmektedir, şeklinde yorumlanabilir. Katılanların 16,1’i “dersleri oluşturan modüllerin birbirinin ön koşulu ve anlamlı bir bütünü oluşturmaktadır” ifadesine ortalamasının altında katılmaktadır. Bu oran “modül içeriklerinin birbirini tamamlamaktadır” ifadesinde % 18,9’dur. Katılanların beşte birine yakın kısmı, dersleri oluşturan modüllerin içerik olarak birbirini tamamlayan uyumsuz parçalar olduğunu düşünmektedir şeklinde yorumlanabilir. Ortalamasının üzerinde olmasına rağmen ders bilgi formlarına ait en düşük katılım yöntem, teknikler, ortam ve donanım

ölçme değerlendirmeye yönelik açıklamaların yeterliliği ifadesindedir. %22,6'lık bir kısım bu ifadeye ortalamanın altında katılmaktadır. Hem bu bölüme hem de diğer bölümlere bakıldığında katılanların yöntem, teknikler, ölçme değerlendirme ve uygulamalara ait bilgilerin yeterliliği konusundaki ifadelerle daha az katıldıkları görülmektedir.

Modül bilgi sayfalarında ait ifadelerle bakıldığında “modül bilgi sayfalarında yer alan açıklamalar uygulayıcılar için yeterli ve açıktır” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,35'tir. “Modül bilgi sayfalarında yer alan süre amaçlara ulaşmak için yeterlidir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,67; “modül bilgi sayfalarında yer alan amaçlar anlaşılabilir ve ulaşılabilir niteliktedir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,55 ve “modül bilgi sayfalarında yer alan içerik amaçlarla tutarlıdır ve yeterlidir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması da 3,55'tir. Modül bilgi sayfalarına ait ifadelerle katılım düzeyi değerlerinin ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum, araştırmaya katılanların modül bilgi sayfalarındaki açıklamaları, süreleri ve içeriği yeterli ve tutarlı algıladıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3. MEGEP Kapsamında Hazırlanan Program İçeriklerinin Değerlendirilmesi

İfade	Hiç Katılmıyorum		Az Katılmıyorum		Orta Düzeyde Katılmıyorum		Çok Katılmıyorum		Tamamen Katılmıyorum		Ortalama	Std. Sapma
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Mesleki yeterlik tablosunda yer alan meslek tanımları doğru ifade edilmiştir.	2	0,8	10	4,1	67	27,6	123	50,6	41	16,9	3,79	0,8
Mesleki yeterlik tablolarında yer alan iş ve işlemler ilgili meslek için yeterlidir.	2	0,8	24	9,9	62	25,5	122	50,2	33	13,6	3,66	0,864
Mesleki yeterlik tablolarında yer alan iş ve işlemler doğru ifade edilmiştir.	0	0	7	2,9	63	25,9	141	58	32	13,2	3,81	0,688
Ders bilgi formlarında derslerin amacı ve tanımları doğru ifade edilmiştir	0	0	10	4,1	77	31,7	110	45,3	46	18,9	3,79	0,793

Derste yer alan modüller birbirinin ön koşulu olacak ve anlamlı bir bütün olacak şekilde sıralanmıştır.	14	5,8	25	10,3	74	30,5	101	41,6	29	11,9	3,44	1,02
Dersleri oluşturan modüller içerik olarak birbirini tamamlamaktadır.	12	4,9	34	14	56	23	117	48,1	24	9,9	3,44	1,012
Ders bilgi formlarında yer alan yöntem teknikler, ortam ve donanım ölçme değerlendirme yönelik açıklamalar yeterlidir.	19	7,8	36	14,8	79	32,5	88	36,2	21	8,6	3,23	1,058
Modül bilgi sayfalarında yer alan açıklamalar uygulayıcılar için yeterli ve açıktır.	19	7,8	25	10,3	72	29,6	107	44	20	8,2	3,35	1,034
Modül bilgi sayfalarında yer alan süre amaçlara ulaşmak için yeterlidir.	4	1,6	26	10,7	66	27,2	96	39,5	51	21	3,67	0,978
Modül bilgi sayfalarında yer alan amaçlar anlaşılabilir ve ulaşılabilir niteliktedir.	0	0	27	11,1	82	33,7	108	44,4	26	10,7	3,55	0,829
Modül bilgi sayfalarında yer alan içerik amaçlarla tutarlıdır ve yeterlidir.	7	2,9	23	9,5	83	34,2	98	40,3	32	13,2	3,51	0,938
İşlem analiz formunda yer alan işlem basamakları, gerekli bilgi, beceri, tutum ve tavırlar doğru ifade edilmiştir.	0	0	17	7	71	29,2	127	52,3	28	11,5	3,68	0,768

Modül bilgi sayfalarında ait ifadelere bakıldığında “modül bilgi sayfalarında yer alan açıklamalar uygulayıcılar için yeterli ve açıktır” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,35’tir. “Modül bilgi sayfalarında yer alan süre amaçlara ulaşmak

için yeterlidir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,67; “modül bilgi sayfalarında yer alan amaçlar anlaşılabilir ve ulaşılabilir niteliktedir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması 3,55 ve “modül bilgi sayfalarında yer alan içerik amaçlarla tutarlıdır ve yeterlidir” ifadesine katılım düzeyi ortalaması da 3,55’tir. Modül bilgi sayfalarına ait ifadelere katılım düzeyi değerlerinin ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum, araştırmaya katılanların modül bilgi sayfalarındaki açıklamaları, süreleri ve içeriği yeterli ve tutarlı algıladıkları şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmaya katılanların geneli, işlem analiz formunda yer alan bilgilerin doğru ifade edildiğini düşünmektedir. “İşlem analiz formunda yer alan işlem basamakları, gerekli bilgi, beceri, tutum ve tavırlar doğru ifade edilmiştir” ifadesine % 52,7’lik kısım çok katıldığını ifade etmektedir. Bu ifadenin katılım düzeyi ortalaması da 3,68’dir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Mesleki ve teknik eğitimde geliştirilen programların baştan sona tüm süreçlerini ve uygulamalarını değerlendirmek oldukça güçtür. Bu nedenle bu araştırmada otelcilik ve turizm meslek liselerinde uygulanan programlardan yola çıkılarak öğretmen görüşleri doğrultusunda program değerlendirilmiştir. Programı tüm boyutları ile ayrıntılı bir şekilde ele alarak değerlendirmek, programın iyi ve kötü yanlarını görmek ve revize etmek bakımından oldukça önemlidir.

Araştırmaya katılanların modüler öğretim konusundaki kişisel deneyimleri, sorulara verilen cevaplarındaki en önemli değişkenlerdendir. Araştırmaya katılanların tamamına yakını modüler öğretim sistemi hakkında bilgiye sahiptirler. Araştırmaya katılanların yaklaşık üçte ikisi modüler öğretim sistemi hakkında bir eğitim almıştır. Katılımcıların yaklaşık beşte biri modüler öğretim sisteminden hiç memnun değildir. Araştırmaya katılan öğretmen ve idareciler okullarındaki fiziki donanımın modüler öğretimin uygulaması için yeterli olmadığı görüşündedir. Araştırmaya katılanların programın uygulanmasında en çok sıkıntı çektikleri konular sınıf, laboratuvar, atölye ve araç gereç eksikliğidir.

Bu araştırmada, öncelikle araştırmaya katılanların modüler öğretim programlarına ilişkin genel değerlendirmeleri ortaya konulmuştur. Araştırma sonucuna göre, modüler öğretim programlarının düzgün bir biçimde uygulandığı okullarda modüler öğretiminin iş piyasasındaki verimliliği artıracak düşüncesi ağırlıktadır. Katılımcıların çoğu, hazırlanan programların sektördeki iş verimini artıracak yeterlikleri kazandırabileceğini düşünmektedir. Programların esnek ve geçişlere imkân tanıyan bir yapıda hazırlanmış olmasına rağmen mevzuattaki eksikler nedeniyle sıkıntılar yaşanmaktadır. Programlar, öğrencilerin bireysel çalışmasına ve bilgi teknolojilerinin kullanılmasına daha çok imkân sağlamaktadır. Ancak bu konuda bazı okullarda altyapı eksikleri devam etmektedir. Program, yerel piyasa koşullarına göre şekillenebildiğinden

yerel ihtiyaçları karşılayabilecek niteliktedir. Ancak okul ve sektör arasında iletişimin yeterince sağlanamadığı da bir gerçektir.

Çerçeve öğretim programlarındaki alan/dal isim ve tanımları katılımcılar tarafından uygun ve yeterli görülmektedir. Bu sonuca göre programlar hazırlanırken eğitimciler, sektör temsilcileri, üniversiteler ve sivil toplum örgütlerinin ortaklaşa çalışmalarının verimli sonuçlar ortaya çıkardığı açıktır. Alanların dallara ayrılması sınıftaki öğrenci sayılarını düşürmekte, böylece eğitimi daha kaliteli hâle getirmektedir. Ancak okulların çoğunda sınıf, atölye, laboratuvar ve öğretmen eksikliği yaşanmaktadır. Çerçeve öğretim programında, öğretmenlerin kullanacakları yöntem ve teknikler ile ölçme ve değerlendirme araçlarına ilişkin açıklamalar konusunda sıkıntılar olduğu görülmektedir. Programların bu konularda uygulayıcılara esneklik tanınması yeterince yönlendirme yapılmamasının nedeni olabilir. Çerçeve öğretim programındaki derslerin iş piyasasının istihdam edeceği bireylerin yeterliklerini kazandıracak nitelikte olduğu görülmektedir. Haftalık ders çizelgelerindeki alan ortak ve dal dersleri de gerekli yeterlikleri kazandıracak niteliktedir. Derslerin süreleri de genel olarak yeterliklerin kazandırılması için uygundur. Ancak anketlerin son bölümünde katılımcılar, bazı derslerde sürenin çok fazla bazı derslerde de az olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca bazı derslerin birbiriyle ilişkili olmayan modüllerden oluştuğu düşünülmektedir.

Mesleki yeterlik tablolarında yer alan tanımlar, iş ve işlemler yeterli ve uygun olarak ifade edilmiştir. Ders bilgi formlarında yer alan yöntem, teknikler, donanım, ölçme değerlendirmeye ve uygulamaya yönelik açıklamalar tam anlamıyla yeterli bulunmamaktadır. Modül bilgi sayfalarındaki amaçlar açık, anlaşılır ve içeriklerle uyumludur. Katılımcıların geneli işlem analiz formunda yer alan işlem basamakları, gerekli bilgi, beceri, tutum ve tavırların doğru ifade edildiğini düşünmektedir.

Ulusal yeterlilik sistemine işlerlik kazandırılmalıdır. İş yerlerinde sertifikalı işçi çalıştırma zorunluluğu getirilmesi mesleki eğitimin kalitesini artıracaktır. Öğrencilere, her yılın sonunda kazandıkları yeterlikleri gösterir belge verilmelidir. Öğrenci, programı tamamladığında bu belgeler diplomaya eklenmeli ve öğrencinin yeterliklerini tam olarak göstermelidir.

Modüler öğretim sisteminin uygulanmasına yönelik yapılan yaygınlaştırma eğitimlerine mümkün olduğunca her branştan ve daha fazla öğretmenin katılımı sağlanmalıdır. Ayrıca 2 günlük eğitimlerin süreleri artırılmalı ve daha fazla örnek uygulama yapılmalıdır.

MEGEP'in ekipman desteğinden faydalanmamış olan sınıf, atölye, laboratuvar ve donanım/ekipman sıkıntısı yaşayan okulların bu eksikleri giderilmelidir. Modüler öğretim sistemi, öğrencilerin bireysel çalışmalarına ve eğitim ortamına etkin katılmalarına olanak vermesi ve öğretmenin rehber konumda olması esasına dayanmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin bireysel çalışma yapabilmeleri

ve kendilerini geliştirebilmeleri için uygun donanımın sağlanması gerekmektedir. Ancak bu şekilde modüler öğretim sistemi amacına ulaşabilecektir.

Modüler eğitim programlarının düzenli olarak eğitim bölgelerinden seçilen eğitim görevlileri, sektör temsilcileri ve sosyal ortaklardan oluşturulacak komisyon ya da komisyonlarca değerlendirilmesi ve gerekli revizyonun yapılması gerekmektedir. Programların sürekli gelişen ve değişen sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik koşullar izlenerek güncelliği sağlanmalıdır.

Yazar Notları

Bu çalışma 2009 Aralık ayında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Eğitimi Anabilim Dalında, kabul edilen “Anadolu otelcilik ve turizm meslek liselerinde uygulanan modüler öğretimin değerlendirilmesi” adlı doktora tezinden üretilmiştir

KAYNAKLAR

- Altın, R. (2008). Mesleki Eğitim Sisteminde Yeni Eğilimler ve Modüler Sistem. Ankara: Mesut matbaacılık.
- Görkem, O. (2004). Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinde Yemek Pişirme Teknikleri ve Uygulaması Eğitiminin Sorunlarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Eğitimi Anabilim Dalı.
- Hacıoğlu, N.; M. Kaşlı; S. Şahin; N. Tetik (2008). Türkiye’de Turizm Eğitimi, Ankara: Detay Yayıncılık
- Hazar, A. (2002). Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ile Anadolu Aşçılık Meslek Lisesi Öğretmeni Yetiştiren Eğitim Fakültelerinin Öğretmen İhtiyaçları Açısından Geliştirilmesi. Turizm Eğitimi Konferans, workshop 67-74
- Heraty, N.; Morley, M. (1998). Training and Development in the Irish Context: Responding to the Competitiveness Agenda, Journal of European Industrial Training, 22, 190–204.
- İçöz, O. (1994). Türkiye’de Turizm Eğitimi Veren Yüksek Okulların Temel Sorunları ve Öğrencilerin Okul Sonrası Mesleki Yaşam Uyumu Konusunda Bir Değerlendirme. Dört Yıllık Turizm Yüksekokullarında Eğitim-Öğretim Sorunları ve Çözüm Yolları, Hafta Sonu Semineri I, 23-25 Eylül. Nevşehir: Erciyes Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu.
- Keep, E.; Mayhew, K. (1997). Vocational Education and Training and Economic Performance, paper presented at the Cranfield ESRC Seminar Series, Cranfield School of Management. UK.
- Kruger, A.B.; Lindhal, M. (2001). Education for Growth, Why and Whom? Journal of Economic Literature, vol. XXXIX, 1101-1136
- MEGEP. (2006). Öğretim Programları ve Modüller Öğretim Uygulama Kılavuzu. MEB, Ankara
- MEGEP (2008). Konaklama ve Seyahat Hizmetleri, Yiyecek İçecek Hizmetleri ve Eğlence Hizmetleri Alanı Çerçeve Öğretim Programları. Ankara.
- Middleton, J.; Ziderman, A. (1997) Overview: World Bank policy research on vocational education and training, International Journal of Manpower, 18, 6–23.

- Özdemir, G. (2007). Mesleki Eğitimi Güçlendirme Projesi'nde Toplam Kalite Yönetimi ve Bir İşletme Uygulaması. Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekonometri Anabilim Dalı.
- Sert, Ö. (2007). Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Modüler Öğretim Sisteminin Bilişim Teknolojileri Alanında Uygulaması ve Öğretmen, Öğrenci Açısından Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Elektronik-Bilgisayar Eğitimi Anabilim Dalı
- Sezgin, O. M. (2001). Genel Turizm ve Turizm Mevzuatı. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2005). Eğitim Felsefesi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sung J. (1998). Changing Vocational Education and Training, An international Comparative Perspective; Edited by Ian Finlay, Stuart Niven and Stephanie Young London and New York
- Swigant, T. (1995). Upsizing the Individual in the Downsized Organisation. London: Century Business Books.
- Tan, Ş. ve Erdoğan, A. (2004). Öğretimi Planlama ve Değerlendirme. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Taşpınar, M. (1997). Modüler Öğretim Yönteminin Öğretim Yöntemleri Dersinde Öğrenci Başarısına Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Elazığ Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- Yaşar, N. (2007). Orta Öğretimde Modüler Eğitimin Matbaa Eğitimi Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Matbaa Eğitimi Anabilim Dalı.
- Zornitski, J. (1991). Innovative Employer Practices in Response to Labor and Skill Shortages, IRRA 43rd Annual Proceedings.

SUMMARY

Determining whether the programs that have been put in practice within Strengthening Vocational and Technical Education Project (MEGEP) and modifying the program in lines of the results obtained are essential for better Tourism education. This study addresses the question: "Are there differences between the evaluations of teachers and administrators that work in different hospitality and tourism Anatolian vocational high schools regarding modular educational programs?"

Past studies related to proficiency based modular education programs were done by superficially evaluating the results of the education program for a specific area. In this study, since every stage of the program is extensively investigated, successful and unsuccessful aspects can be specifically identified and revision of the program is made possible.

In this study, the applicability of the program for the Accommodation and Travel Services, Food and Beverage Services and Entertainment Services areas of the tourism education is evaluated. The results of the study will point out the need for studying the shortcomings of other vocational course programs with respect to the modular education approach, as well as serving as a basis to such studies and contributing to the evaluation of such programs. Moreover, this study can serve as a reference for other studies to better tourism education.

The population of the surveys on the teachers consists of tourism vocational course teachers in hospitality and tourism vocational high schools. According to statistics obtained from Directorate General of Trade and Tourism Education in 2008-2009 academic year, the population size is 626. The questionnaire prepared to gather data was handed out to school principals, and 264 of the forms were returned.

For the pilot study, 78 questionnaires were applied in person or via e-mail. Following the feedback, two questions in the questionnaire were rewritten to make them clearer. The questions were Alpha Cronbach tested for reliability. The Alpha value was found to be 0.97. After the reliability level was found sufficient, the study intended for the teachers was started. The study was conducted between March and June 2009. The questionnaire forms were handed to school principals for application to vocational course teachers.

Modular education programs were formed after needs analysis. The program was improved using data related to several subjects such as technological advances, current employment status, future supply and demand for employment, changing population conditions, and cost analysis. However, the weak relations between the schools, the sector and the fact that schools did not sufficiently analyze the market has led to some problems.

In modular education programs, a certain amount of flexibility for both students and teachers is possible. Flexibilities for students include transitions between area and branch programs, and certification without completing the program, whereas those for teachers are related to content, presentation and methodology. Although the programs have a flexible structure, there exist some problems regarding the execution of the program due to lack of infrastructure, the teachers not giving up traditional methods, some deficiencies in the legislation and the lack of interest within the sector. The participants believe that the area and branch courses in the weekly course plans and their durations are sufficient to provide proficiency.

The area/branch names and descriptions in the education frame program were found suitable and sufficient by the participants. Therefore, it is apparent that the joint studies by the educators, sector representatives, universities and nongovernmental organizations has paid off. Division of areas into branches leads to less crowded classes, thus increasing the quality of the education. However, most schools suffer from shortages of classrooms, workshops, laboratories and teachers. There seem to be problems in the educational frame program regarding explanations related to the methodology and techniques to be used and the tools for evaluation and assessment. The program being flexible might be the reason for insufficient guidance. It is understood that the courses in the educational frame program are fit to give the required proficiency level to the individuals to be employed in the market. The common area courses and the branch courses in the weekly course plan are also fit to give the required proficiency level. The durations of the courses are appropriate for providing proficiency. But, some comments in the questionnaires reveal that some courses

are allotted more than enough time whereas some are given less than enough. Also, some think that some courses are made up of modules that are unrelated to each other.

The descriptions, work and processes in the professional proficiency tables are found to be sufficient and suitable. The explanations in the course information forms regarding methods, techniques, hardware, evaluation and assessment and applications are not found to be exactly sufficient. The goals in the module information pages are clear, unequivocal and coherent to the content. The majority of the participants think that the process steps, required information, skills and attitudes are expressed correctly.

National proficiency system must be activated. Compulsion of certified employment will add to the quality of the vocational education. Students should be certified annually for the proficiencies they have earned. At the completion of the program, these certificates should be attached to the diploma in order to fully exhibit the proficiencies of the student.

The schools that have not benefitted from the equipment support of SVET should be given support for their shortages in classes, workshops, laboratories and hardware/equipment. Modular education system is based on enabling the students working individually and participating in the education environment and on the teacher acting as a mentor. Therefore, the suitable equipment for the students to study individually and improve themselves should be provided. It is only then the modular education system can reach its goals.